

אף על פי פרק חמישי כתובות

סב.

עין משפט
גר מצוה

צב א ב מ"י פ"ד מה"ל
אבות ה"ל א סמג
לאין פ"ד ט"ש"ע אה"ע
סימן ע"ו פ"ד א:
צב ג מ"י ט"ש"ע ט"ז
פ"ד ב:

תוספות ר"ד

בר"י: ה"ט"ל"ט וכו'. כי
אחא רב דימי אמר כגון
מפני דמערבא: הפועלים
וכו'. אמר ר"פ לאביי
איכפל תנא לאשמרעין
במרירי אח אשתו טייל
ופועל פ"י דלא מתוקמא
מתני דקתני שבת א'
אלא בט"ל"ט ופועל
דאי חמרין א' בשבת
וכ"ש ספניו וגמלין וכו'
נמי א' בשבת א"ל

(א) ברכות נ"ח: (ב) ע"י
פירוש בענין ערך הכל
(ג) ו"ע"י הגדה דיומא
(ד) ו"ע"י (ה) ו"ע"י (ו) ו"ע"י
ס"ל ס"א ו"ע"י (ז) ו"ע"י
הערן דרובא פ"י ח"ל של
מ"ק: (ח) ו"ע"י הערן ענין
חל מ' ו"ע"י מלחא דמיליה
דמר ט"ל ה"ל ל"ל למר
למסמיה. י"ס ל"ל ד"י
תרגום א"ת ח"ל"א נ"ד"ו.
(י) ו"ע"י (ל).

תורה אור השלם

1. ובני ישראל למספרם
ראשי האבות וש"י
האלפים והמאות
ושטריתם המשרתים את
המלך לכל דבר
המחלקות
ההוצאת חרש בחדש
לכל חרשי השנה
המחלקת האחת עשרים
וארבעה אלף:
דברי הימים א כז א
2. וישלחם אלפי לבנות
עשרת אלפים בחדש
חליפות חרש יהיו
בלבון שנים חרשים
בביתו וארבעה אלפי
המס: מלכים א ה כח
3. ואתה בן אדם האנה
בשברון מתנים
ובמיריות תאנה
לעניניהם:
יחזקאל כ"א י"א
4. והיה כי יאמרו אליך
על מה אתה נאנח
ואמרת אל שמועה כי
באה וגמס כל לב ורפו
כל ידים ובהתה כל רוח
וקל רבנים תלכנה מים
הנה באה ונהיתה כאם
אדני אלהים:
יחזקאל כ"א י"ב
5. שוא לכם משכמי
קום מאחרי שבת אבלי
לחם העצבים פן יתן
לידיו שנקא:
תהלים קכ"ב

אורחא דמילתא. דרך ארץ שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה שתתן לו רשות: לכל דבר המחלקות הבאה והיוצאת חרש בחדש. צדברי הימים במחלקות שהיו עובדים את דוד כל מחלקות חרש. ואע"י דמשמעותא דעניינא משמע שלא היה פורש מנימו

אורחא דמילתא כמה אמר רב חדש כאן וחדש בבית שנאמר לכל דבר המחלקות הבאה והיוצאת חרש בחדש לכל חרשי השנה ור' יוחנן אמר חדש כאן ושנים בביתו שנאמר חרש יהיו בלבבון שנים חרשים בביתו ורב גמ' מ"ט לא אמר מההיא שאני בנין בית המקדש דאפשר ע"י אחרים ור' יוחנן מ"ט לא אמר מההיא שאני התם דאית ליה הרווחה אמר רב אבהו שוברת חצי גופו של אדם שנאמר ואתה בן אדם האנה בשברון מתנים ובמיריות תאנה ורבי יוחנן אמר אף כל גופו של אדם שנאמר יהיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל תלכנה מים ורבי יוחנן נמי הכתיב בשברון מתנים מההיא דכי מתחלא ממתנים מתחלא ורב גמ' הכתיב וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח שאני שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא ישראל ועובד כוכבים דהו קאזלי באורחא בהדי הדדי לא אימצי עובד כוכבים לסגוי בהדי ישראל אדכריה חורבן בית המקדש נגיד ואיתנה ואפ"ה לא אימצי עובד כוכבים לסגוי בהדיה א"ל לאו אמריתו אנה שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ מילתא חרתי אבל הא דשגן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא ב"התה: "המייילין בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי א"ל אביי מאן דכתיב בהו שוא לכם משכמי קום מאחרי שבת אבלי לחם העצבים פן יתן לידיו שנקא ויאמר רב יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שגמדרות שינה מעיניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא אמר אביי כדרך דאמר רב כגון רב שמואל בר שילת דאכיל מדידיה ושתי מדידיה וגני בטולא דאפדניה ולא חליף פריסתקא דמלכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפני דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוה סמכי ליה תרי עבדי אפיחית בי באני מתותיה איתרמי לי עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוה סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו אמרי ליה רבנן וכו' מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניא לעת זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא לא קשיא כאן בעושי מלאכה בעירן כאן בעושי מלאכה בעיר אחרת תניא נמי הכי הפועלים שתיים בשבת במה דברים אמורים בעושי מלאכה בעירן אבל בעושי מלאכה בעיר אחרת אחת בשבת: החמרים אחת רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמרעין אכולהו

לר"י דאפועלים קאי ולא אתלמודים דהא אפי' שלא ברשות יולאין לעולם ל' יום ויחזור לנימו יום אחד והכא קרא קאמר חדש צנימו או צ' חדשים למ"ד דלע"פ שהו ברשות אלא אפועלים קאי וקרא נמי דמיתמי צפועלים איירי וז"ל והיכי קאמר כסמוך שאני התם דאית להו רווחא פועלים דמתני' נמי אית להו רווחא וי"ל רווחא דהתם דמלאכת המלך נפיש: שאני שמועת בית המקדש דתקיפא טובא. וז"ל והא ה"ל קרא דולמה בן אדם האנח בשברון מתנים גבי דהמ"ק כתיב דכתיב דמתני' והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל תלכנה מים ורבי יוחנן נמי הכתיב בשברון מתנים מההיא דכי מתחלא ממתנים מתחלא ורב גמ' הכתיב וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח שאני שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא ישראל ועובד כוכבים דהו קאזלי באורחא בהדי הדדי לא אימצי עובד כוכבים לסגוי בהדי ישראל אדכריה חורבן בית המקדש נגיד ואיתנה ואפ"ה לא אימצי עובד כוכבים לסגוי בהדיה א"ל לאו אמריתו אנה שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ מילתא חרתי אבל הא דשגן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא ב"התה: "המייילין בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי א"ל אביי מאן דכתיב בהו שוא לכם משכמי קום מאחרי שבת אבלי לחם העצבים פן יתן לידיו שנקא ויאמר רב יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שגמדרות שינה מעיניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא אמר אביי כדרך דאמר רב כגון רב שמואל בר שילת דאכיל מדידיה ושתי מדידיה וגני בטולא דאפדניה ולא חליף פריסתקא דמלכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפני דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוה סמכי ליה תרי עבדי אפיחית בי באני מתותיה איתרמי לי עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוה סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו אמרי ליה רבנן וכו' מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניא לעת זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא לא קשיא כאן בעושי מלאכה בעירן כאן בעושי מלאכה בעיר אחרת תניא נמי הכי הפועלים שתיים בשבת במה דברים אמורים בעושי מלאכה בעירן אבל בעושי מלאכה בעיר אחרת אחת בשבת: החמרים אחת רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמרעין אכולהו

אחה: אס כן. שחשך את כחי ולא יסמכוני: מה אני. כח צעמי להשתמש בו לעת זקנה: צעיר. שתיים בשבת: איכפל תנא לאשמרעין טייל ופועל. תנא דקתם לעיל [סא]: המדיר את אשתו בית הלל אומרים שבת אחת אין לו לומר זאת לא בספן ולא בגמל ולא בשמיר ולא בחמיר שהרי [אף] חמיר אחת בשבת וצפיל יום אחד יולא ויתן כמורה שבת עונמו משבעה לשבעה וכו' גמל וספן אין בכלל היה אלא טייל ופועל העושה מלאכה בעירו שדרו לשמש שמים בשבת: אכולהו

אחה: אס כן. שחשך את כחי ולא יסמכוני: מה אני. כח צעמי להשתמש בו לעת זקנה: צעיר. שתיים בשבת: איכפל תנא לאשמרעין טייל ופועל. תנא דקתם לעיל [סא]: המדיר את אשתו בית הלל אומרים שבת אחת אין לו לומר זאת לא בספן ולא בגמל ולא בשמיר ולא בחמיר שהרי [אף] חמיר אחת בשבת וצפיל יום אחד יולא ויתן כמורה שבת עונמו משבעה לשבעה וכו' גמל וספן אין בכלל היה אלא טייל ופועל העושה מלאכה בעירו שדרו לשמש שמים בשבת: אכולהו

אף על פי פרק חמישי כתובות

צד א מ"י פ"ד מהל' חטות הל' יו טור ש"ע אה"י ע"ו ע"ט
 צד ב ג ג"י ע"ה ג טו"ש ע"ה ע"ה ה' צד ד מ"י ע"ה ה' טור ש"ע ע"ה ע"ה ט'
 הנהגות מדר"ב רנשבוג
 א) חוב' ד"ה מתעשר וכו' ולפי חשבון ארבע סאין כסלע היו פת בסלע ד"ה דינר כסלע היו ג' דינר י"ח קבין א' כן פי' בערוך פ): החומ' המשויש' לא כמחנה ינתק. לפי ששלשתן ראו זה את זה כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ג). שאמר ר' אשעי' דבר וחלו ושללו לר' ביסא לך קרי עלייהו החוט המשולש לא כמרה ינתק כלומר לא ינתק מורעו לעולם כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ד פה). כיון שדלס לומד הוא וזנו וזן זנו מכאן ואילך מורה חומרת על אכסני' שלה ודריש מואני זאת ברייתא וגו':
 [וע"ע מוספות ב"ב ט"ג. ד"ה החומין]:

רוצה אשה בקב ותפילות ב'ו. תימה לדמרינן לעיל שאני התם דלית להו רווחא ושמה עבודה המלך איכא רווחא טפי: **מתשעה** קבין ופרישות גרסי' דהמסרה אשתו ע"י שליש מן (לקמן סד): דנותן לה שני קבין ואינו פורש מתשמיש והמורד על אשתו מתשמיש מוסיפין על כבודתה ג' דינר (לקמן סג). ולפי חשבון ד' סאין כסלע היו ג' דינר י"ח קבין א' כן פי' בערוך פ): החומ' המשויש' לא כמחנה ינתק. לפי ששלשתן ראו זה את זה כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ג). שאמר ר' אשעי' דבר וחלו ושללו לר' ביסא לך קרי עלייהו החוט המשולש לא כמרה ינתק כלומר לא ינתק מורעו לעולם כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ד פה). כיון שדלס לומד הוא וזנו וזן זנו מכאן ואילך מורה חומרת על אכסני' שלה ודריש מואני זאת ברייתא וגו':
 [וע"ע מוספות ב"ב ט"ג. ד"ה החומין]:

אכולהו והא ששה חדשים קאמר (ב) אינו דומה מי שיש לו פת בסלע למי שאין לו פת בסלע א"ל ר"ב בר רב חנן לאבוי חמר ונעשה גמל מאי א"ל ר"ב רוצה אשה בקב ותפילות ד' מעשרה קבין ופרישות: הספנים אחת לששה חדשים דברי ר' אליעזר: אמר רב ר"ב רונא אמר ר"ב הלכה כר"א אמר רב אדא בר אבהו אמר רב זו דברי ר' אליעזר אבל חכמים אומרים יתלמידים יוצאין לת"ת ב' וג' שנים שלא ברשות אמר רבא סמכו רבנן אדרב אדא בר אבהו ועברי עובדא בנפשיהו כי הא דרב רחומי הוה שכיח קמיה דרבא במחוזא הוה רגיל דהוה אתי לביתיה כל מעלי יומא דכיפורי יומא חד משכתי' שמעתא הוה מסכי' דביתהו השתא אתי השתא אתי לא אתא חלש דעתה אחיה דמעתא מעינה הוה יתיב באיגרא אפחית איגרא מתותיה ונח נפשיה עונה של תלמידי חכמים אימת אמר רב יהודה אמר שמואל דמע"ש לע"ש ואשר פרוי יתן בעתו אמר רב יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא רב נחמן זה המשמש ממתו מע"ש לע"ש יהודה בריה דר' חייא חתניה דר' ינאי הוה אויל ויתייב בבי רב וכל בי יושמי' הוה אתי לביתיה וכו' הוה אתי הוה קא חוי קמיה עמודא דגורא יומא חד משכתי' שמעתא כיון דלא חזי ההוא סימנא אמר להו רבי ינאי כפו מטתו שאילמלי יהודה קיים לא ביטל עונתו הואי בשגגה שיוצא מלפני השליט ונח נפשיה רבי איעסק ליה לבריה ב' רבי חייא כי מטא למיכתב כתובה נח נפשיה דרביא אמר רבי ח"ו פסולא איכא יתיבו ועיינו כמושפחות רבי אתי משפטיה בן אביטל ורבי חייא אתי משמעי אחי דוד אויל איעסק ליה לבריה ב' ר' יוס' בן זימרא פסקו ליה תרתי סרי שני' רב אחלפיה קמיה אמר להו ניהוו שית שנין אהלפיה קמיה אמר להו איכנסו והדר אויל הוה קא מכסי' מאבחה א"ל בני דעת קונך יש כך מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו ולבסוף כתיב יעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם אויל יתיב תרתי סרי שני' (ב) בבי רב עד דאתא איעקרא דביתהו אמר רבי היכי נעביד נגרשה יאמרו ענייה וזו לשוא שימרה נינסבי איתתא אחריתי יאמרו זו אשתו וזו ונתת בעי עליה רחמי ואיתסיאת: רבי חנניה בן חכינאי הוה קאויל לבי רב בשיליה הלוליה דר"ש בן יוחאי א"ל איעכב לי עד דאתי בהדך לא איעכבא ליה אול יתיב תרי סרי שני' בבי רב עד דאתי אשתנו שבילי דמתא ולא ידע למיזל לביתיה אול יתיב אגודא דנהרא שמע לההיא רביתא דהו קרו לה בת חכינאי הוה יתיבא מלי קולתך ותא ניויל אמר ש"מ האי רביתא דידן אול בתרה אמר לפניו רבש"ע ענייה זו זה שכרה בעא רחמי עליה וחייה רבי חמא בר ביסא אויל יתיב תרי סרי שני' בבי מדרשא כי אתא אמר לא איעביד כדעביד בן חכינאי עייל יתיב במדרשא שלא לביתיה אתא ר' אושעיא בריה יתיב קמיה הוה קא משאל ליה שמעתא חזא דקא מתחדדי שמעתיה חלש דעתיה אמר אי הואי הכא הוה לי זרע כי האי על לביתיה על בריה קם קמיה הוה סבר למשאליה שמעתתא קא בעי אמרה ליה דביתהו מי איכא אבא דקאים מקמי ברא ר' קרי עליה רמי בר חמא ההוט המשולש לא כמחנה ינתק זה ר' אושעיא בנו של רבי חמא בר ביסא ר"ע רעיא דרבן כלבא שבוע הוה חזיתיה בריתה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אולת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בנינה ושררתיה ש"מע אבוח אפקה מכיתיה אדרה הנאה מנכסיה אויל יתיב תרי סרי שני' בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה להוה סבא דקאמר לה עד כמה קא

אכולהו. נמי קאמר דע"י נדר יתר משנת אחת לא: והא. כלל נדר ששה חדשים קאמר כספנים: אינו דומה. לענין מענית מי שיש לו כו' אף כלל נדר דעתה נוחה לבעלה שמה יבא בתוך הזמן אבל זו מהדריה הכי היא כמי שאינה מנסה לבעל: **חמר** ונעשה גמל מאי. ישאלה לו כשהוא חמר מהו ליעשות גמל שלא ברשות הרווחה עדיפא לה שיתעשר או עונה עדיפא לה: **בבקב וספלות.** להיות בעלה עמה: **מעשרה קבין.** להעשיר: **דברי ר"ב.** אמרתי קאי וספא דמתני' נקיש: זו דברי ר"ב. הכן עונות ויציאות שלא ברשות דמתני' דקמני התלמידים יולאים לת"ת שלא ברשות שלשים יום: **סמכו רבנן.** תלמידים שנדרכו כסומים על דבריו ויוצאין שלא ברשות: **ועבדי עובדא.** כותמיה: **בנפשיהו.** והוא בלא להס ליעול מהס נפשות שנעשים ומתים: **מסכי'.** מרגום של מנפסה: **מע"ש** כו'. שהוא ליל מענוב ושיניה והנחת הגוף: **כפו מעטו.** כדה המתאכלים דחייבין כנפיהו המטו: **איפעס** לכריה. להשיא במו של רבי חייא: **איכא פסולא.** שלא היו מהוגנים לזוג אחד: **שפעיה בן אביטל.** בן דוד היה. אביטל שם אשת דוד. ור' חייא אחי משמעי והוה הפסול שר' היה מציב דוד ולא היתה בת הצהרה משמעי הוגנת לבנו שלא היתה בת מלכיס: **פסקו ליה תרסי סרי שנין.** קודם שיכנסו: **אהלפיה קמיה.** העבירו הנערה לפני החמין: **דעס קונך יש כך.** שאמר להרמיק זמן מופתו וחזו וקרבה מרוב חיות כלתו: **מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו כהר נחלתך מכוון לשכרך.** שינאו לרנך ואכ"י יבנו לו מקדש: **ולבסוף אמר ועשו לי מקדש.** כדמכר: **איפקרא.** נעשית עקרה. כן דרך העומדות ער שנים כלל בעלם: **בשיליה הלוליה דר' שמעון.** סוף ימי חופתו: **איעכב לי.** הממן לי עד שיכלו ימי חופתי ואלך עמך לני רב: **אישטנו שבילי דמתא.** שנבנו צעיר צנינים חדשים ונסתמו צה מצואות: **איהי רביסא.** נערה: **סוי לכה.** ראה לכה. כלומר נמנה ללכה פתאום שזה בעלה: **לא איעביד כדעבד בר חכינאי.** שכנס לביתו פתאום: **יטיב קמיה.** ולא היה האב מכירו: **חויא.** לזכירה דמחדן שמעתמיה: **אי סואי סבא.** אילו הייתי כאן כשהנחתי בני קטן והלכתי הייתי מלמדו תורה והיה חכם מה: **כלבא שכוב.** שם א' מעשירי ירושלים סכל הנכנס לביתו רעב ככלב הי' ויאל שבע: **קא**

צד א מ"י פ"ד מהל' חטות הל' יו טור ש"ע אה"י ע"ו ע"ט
 צד ב ג ג"י ע"ה ג טו"ש ע"ה ע"ה ה' צד ד מ"י ע"ה ה' טור ש"ע ע"ה ע"ה ט'
 הנהגות מדר"ב רנשבוג
 א) חוב' ד"ה מתעשר וכו' ולפי חשבון ארבע סאין כסלע היו פת בסלע ד"ה דינר כסלע היו ג' דינר י"ח קבין א' כן פי' בערוך פ): החומ' המשויש' לא כמחנה ינתק. לפי ששלשתן ראו זה את זה כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ג). שאמר ר' אשעי' דבר וחלו ושללו לר' ביסא לך קרי עלייהו החוט המשולש לא כמרה ינתק כלומר לא ינתק מורעו לעולם כדלמרי' בעלמל' (ב"ב ע"ד פה). כיון שדלס לומד הוא וזנו וזן זנו מכאן ואילך מורה חומרת על אכסני' שלה ודריש מואני זאת ברייתא וגו':
 [וע"ע מוספות ב"ב ט"ג. ד"ה החומין]:

תורה אור השלם
 1. וקד' כעץ שחול על פלגי מים אשר פרו יתן בעתו ועליו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח: תהלים א ג
 2. יש רעה ראיתי חצת המשב כשגה שחצת מלפני השלש: קהלת י ה
 3. תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשכרך פעלק יי מקדש אדני בני בניך: שמות טו י
 4. וציון לי מקדש ושכנתי בתוכם: שמות כה ח
 5. ואם יתקפו האחד השנים יעמדו נגדו והחוט המשולש לא במדה ינתק: קהלת ד יב

גלוין הש"ס

גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 גלוין הש"ס
 גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 הגהות הב"ח
 (א) גב' בני רב ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כא:
 מוסף רש"י
 שאין לו פת בסלע. אוכל היס ודואל על למחר יומא עד: רוצה אשה בקב ותפילות: חפילה ליון כמותות מועטין ויהא תפילותה תמי' לה כמשמיה מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התפילות (טו"ה כ"ה). במחורא. אחיה דרבא (עובדין ט"ג). בי שמשי. ללו שנת קרי כי שמש' בכל דומתא לפני שני השמות שלו חלוק מכל מור"ם והולך להוכיחו בכמה מקומות ועובת פ"ה: א' ע"כ שנת. ונראה פניו לפי שני השמות שלו שגור כפי כל והכל מחדשים אליו לגמור מלחמתו עד שלח מתקן קרו ליה כי שמש' ולקמו סג). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומנפה יבנות ח"ה. לא במהרה ינתק. מדרשתי' נמי (ב"מ פ"ה). מפי זרעך ומפי זרע זרעך עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).
 ורע זרעך וגו' מדרז שלשי ואילך מורה חומרת על אכסני' על אכסני' עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).

גלוין הש"ס

גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 גלוין הש"ס
 גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 הגהות הב"ח
 (א) גב' בני רב ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כא:
 מוסף רש"י
 שאין לו פת בסלע. אוכל היס ודואל על למחר יומא עד: רוצה אשה בקב ותפילות: חפילה ליון כמותות מועטין ויהא תפילותה תמי' לה כמשמיה מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התפילות (טו"ה כ"ה). במחורא. אחיה דרבא (עובדין ט"ג). בי שמשי. ללו שנת קרי כי שמש' בכל דומתא לפני שני השמות שלו חלוק מכל מור"ם והולך להוכיחו בכמה מקומות ועובת פ"ה: א' ע"כ שנת. ונראה פניו לפי שני השמות שלו שגור כפי כל והכל מחדשים אליו לגמור מלחמתו עד שלח מתקן קרו ליה כי שמש' ולקמו סג). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומנפה יבנות ח"ה. לא במהרה ינתק. מדרשתי' נמי (ב"מ פ"ה). מפי זרעך ומפי זרע זרעך עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).
 ורע זרעך וגו' מדרז שלשי ואילך מורה חומרת על אכסני' על אכסני' עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).

גלוין הש"ס

גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 גלוין הש"ס
 גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 הגהות הב"ח
 (א) גב' בני רב ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כא:
 מוסף רש"י
 שאין לו פת בסלע. אוכל היס ודואל על למחר יומא עד: רוצה אשה בקב ותפילות: חפילה ליון כמותות מועטין ויהא תפילותה תמי' לה כמשמיה מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התפילות (טו"ה כ"ה). במחורא. אחיה דרבא (עובדין ט"ג). בי שמשי. ללו שנת קרי כי שמש' בכל דומתא לפני שני השמות שלו חלוק מכל מור"ם והולך להוכיחו בכמה מקומות ועובת פ"ה: א' ע"כ שנת. ונראה פניו לפי שני השמות שלו שגור כפי כל והכל מחדשים אליו לגמור מלחמתו עד שלח מתקן קרו ליה כי שמש' ולקמו סג). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומנפה יבנות ח"ה. לא במהרה ינתק. מדרשתי' נמי (ב"מ פ"ה). מפי זרעך ומפי זרע זרעך עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).
 ורע זרעך וגו' מדרז שלשי ואילך מורה חומרת על אכסני' על אכסני' עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).

גלוין הש"ס

גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 גלוין הש"ס
 גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 הגהות הב"ח
 (א) גב' בני רב ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כא:
 מוסף רש"י
 שאין לו פת בסלע. אוכל היס ודואל על למחר יומא עד: רוצה אשה בקב ותפילות: חפילה ליון כמותות מועטין ויהא תפילותה תמי' לה כמשמיה מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התפילות (טו"ה כ"ה). במחורא. אחיה דרבא (עובדין ט"ג). בי שמשי. ללו שנת קרי כי שמש' בכל דומתא לפני שני השמות שלו חלוק מכל מור"ם והולך להוכיחו בכמה מקומות ועובת פ"ה: א' ע"כ שנת. ונראה פניו לפי שני השמות שלו שגור כפי כל והכל מחדשים אליו לגמור מלחמתו עד שלח מתקן קרו ליה כי שמש' ולקמו סג). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומנפה יבנות ח"ה. לא במהרה ינתק. מדרשתי' נמי (ב"מ פ"ה). מפי זרעך ומפי זרע זרעך עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).
 ורע זרעך וגו' מדרז שלשי ואילך מורה חומרת על אכסני' על אכסני' עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).

גלוין הש"ס

גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 גלוין הש"ס
 גב' רבי אתי משפטיה ע"י כספי' מור"ם סומן ג כנסתאמי לכ"י אות י:
 הגהות הב"ח
 (א) גב' בני רב ע' מ"ר סדר אחרי מות פ' כא:
 מוסף רש"י
 שאין לו פת בסלע. אוכל היס ודואל על למחר יומא עד: רוצה אשה בקב ותפילות: חפילה ליון כמותות מועטין ויהא תפילותה תמי' לה כמשמיה מעשרה קבין ופרישות. לפרוש מן התפילות (טו"ה כ"ה). במחורא. אחיה דרבא (עובדין ט"ג). בי שמשי. ללו שנת קרי כי שמש' בכל דומתא לפני שני השמות שלו חלוק מכל מור"ם והולך להוכיחו בכמה מקומות ועובת פ"ה: א' ע"כ שנת. ונראה פניו לפי שני השמות שלו שגור כפי כל והכל מחדשים אליו לגמור מלחמתו עד שלח מתקן קרו ליה כי שמש' ולקמו סג). לשוא שימרה. היתה ממתנת ומנפה יבנות ח"ה. לא במהרה ינתק. מדרשתי' נמי (ב"מ פ"ה). מפי זרעך ומפי זרע זרעך עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).
 ורע זרעך וגו' מדרז שלשי ואילך מורה חומרת על אכסני' על אכסני' עלי' (וישפ"ב ב"ב ט).

אף על פי פרק חמישי כתובות סג.

עין משפט
גזר מצוה

צ"א א ב מ"י פ"ד מהל'
אבות הלכה טו סג
לחזן פל ט"ו ט"ז ה"ט
קמ"ט ע"ו ספ"ד א:
צ"ב א ג"י ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
צ"ג ד מ"י ו' ומ"ט ס'
מ"י פ"ג מ"ג
י"ט ו' ו"ה"ה הלכ"י א סג
ע"ש נ"ה ט"ז ט"ז ט"ז
ק"ה ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

תוספות ר"ד (המשך)

אם חזרה בה הרי טוב ואם לאו נזון לה גיטא ומפסדת כל כתובתה אלא מתני' מיירי בנזן דלא תבעה ט"ז אלא מכונתו לצער מפני שפסדה עליו עד כמה פותח וכו' פ"י כתובתה יקרא מי"מ ומ"ט (קורא) כל נכסי נדוניא שפחתו וכלו או אבדו אבל אותן שהן בעין מיבעי לן לקמן אם הפסידה במוחה ואם לא ודוקא כנגד כתובתה פותח והולך אבל כנגד נ"מ שלה לא שאניה מפסדת מי"מ שלה במרה יקרא מי"מ ומ"ט (קורא) ואחרי שכלתה כל כתובתה אם רוצה פוטרה בנזן ואם לאו אינו פוטרה אלא מענה לעולם שאין האיש מוציא אלא לרצונו אם תרצה להשלים עמו ככר הפסידה כל כתובתה והרויחה הבעל בימי מרה אלא תוכח לו באדם הנישא את הבעלה וכו' שהעל מתרצה לתת לה גט בחזן ימי מרה אינו מרויח אלא ז' דינרים בכל שבת והשאר נתן לה: ר"י אומר לעולם וכו' פ"י לא מיבעי נ"מ שיש לה שהיא מפסדת אם שהתה במרה אלא אפילו מה שמתירין ליה ליה תפסיד הלכך מניין לה בכל שבת ז' דינרים שאם תפול לה ויבט מקום אחר יגבה מהן הבעל וכן הפוסק על אשתו וענגה מתשמיש ואינו פוטרה בט שם היה רוצה לפטוריה בט היה מגרשה ונתן לה כל כתובתה אלא שמענה מחמת שהיא כנוט עליה מוסרפים לה על כתובתה ג' דינרים בכל שבת והאשה מרווחת אותן שאפילו אם ירצה להשלים עמה אלו הדינרים הרויחה וזיונות ממשה ידיו ואי לא ספקא שקלה מבעלה ואי קשה אמאי בבי נדר לא יהבינן ליה אלא שבת אחד ואם שהה יותר יוציא ויתן כתובה והכא משהינן ליה משום הדתם נדר וא"כ פסדו אבל הכא בלא נדר דלא מפסיד אבל דאי אמרה אשה לא מצינא לשהוי

אדעתא דנברא רבה מי נדרת. וא"ת והלא אסור לפתוח נזולד דאמרינן נדרים צ"ר ר' אליעזר (דף סד.) כ"ל אמר קוים שאיני נהנה לפלוני ונעשה סופר כו' וי"ל דהכא לא חשיב נזולד כיון שהלך לצי רב דרך הוא כהולך ללמוד נעשה אדם גדול אי נמי כיון דמלה נדרו נדרו צדכר שפירש בשעה שגדר על דעת אס לא יעשה סופר דבעינן זה לא היה נולד כדמתן בפרק רבי אליעזר (שם דף סה.) קוים שאיני נושא את פלונית שאני רע אמרו לו מת נולד הוא וכו"ה עשה משונה ומשני אמר רב הונא נעשה כתולה נדרו צדכר ורבי יוחנן דמשני התם צענין אומר לאו משום דפליגי אמלוג נדרו צדכר אלא דלא חשיב ליה כתולה נדרו צדכר: **ברתיה** דר' עקיבא עברא ליה לבן עזאי הכי. וא"ת והא צ"ר קמא דסוטה (דף ד:) פריך והא ליכא בן עזאי דלא נסיב וכהו"ה ליכא דמשני נסיב ופירש אמי שפיר ויש לומר דלע"ג דקאמר הכא דענדל הכי לכן עזאי מ"מ לא נשאה אלא באירוסי: **פוחתי**ן אה ז' דינרין. צירושלמי מפרש כנגד שבע מלאכות שהשאה עושה לבעלה וגבי המורד דמוסיפין שלשה דינרין מפרש כנגד ששאה כסותה ועונתה והש"ס שלנו (ט) אין סובר כן דלא צ"ע בגמרא מה בין מורד למורדת ומפרש טעמא אחרני: **רב הונא** אמר פתשמישי. אכל ממלאכה לא הוה מורדת דרב הונא לעעמייה דאמר לעיל (דף נא:) יכולה אשה שמתארר לבעלה אלו ניוזית ואיני עושה ור' יוסי בר חנינא סבר כר"ל וליכא למימר דקסבר כרב הונא דאמר שיכולה אשה שמתארר לבעלה כו' ומורדת ממלאכה היינו מויתת הכוס והלענת המטה והרחלת פניו ידיו ורגליו דמסתברל דחייבת אפילו אמרה איני ניוזית ואיני עושה מידי דהוה איושנת בקתדרל דחייבת כהן דלין נראה שמהל מורדת אלא מהמלאכות המפורשות במתני' ועוד מדקאמר בסמוך חולה צת ממלאכה היא אוקות מלאכות אפילו יכולה לעשות דאינה חולה כל כך כיון שיכולה לסקול תשמיש ואי הוה אמרינן דכי

קא מדברת. את מתנהגת: **שיצתה**. השכינות: שלי ושלכס שלה הוא. מורה שלמדתי אני ושלמדתם אתם על ידה הוא: שקל מנא. כלי זיין כאילו צל להללם: **איטרוד**. צאומה מריבה: לא מר איפסיק **ולא מר איפסיק**. לא אכלו בעודת יום ההפטונה. סעודה אחרונה של ערב ט' צלז ויה"כ קרי סעודה המפקת שמשפיקים בה בנמ' מענית (דף ג:) **ברתיה** המורדת על בעלה. גמ' מפרש ממאי: **טרפעיקין**. בגמרא (ט) מפרש: **עד כדי כסופסה**. ואחר כך נותן לה גט ויואלה צלז כמותה אכל אינו משהה לפסקו על הנכסים שנפלו לה מצית איהי ולהפקידה ממנה: **שלשה דינרים**. בגמרא (ט) מפרש מאי שנא הוא מנייה דיה: **גב' באומר** איני זן. דהיינו תחת מלאכה: **והאמר רב יולא**. ומתניחין מוסיפין מן ואינו מוילא לאלתר: **ולאו אימלוכי ביה בעי**. שמה יחזור בו ובתוך זמן שלמו נמלכין בו ומחויירין עליו שיחזור בו מוסיפין על כתובתה: **אסל** לי. כולן שוות בתורת מורד ואפילו שניה נדה או חולה והיא מורדת: **ארוסה**. שאמרה לא אנשא: ה"ג **שלמא למ"ד** **מקשמי** שפיר **אלא למ"ד משום מלאכה** חולה **בה מלאכה** היא. **שלמא למ"ד** מתשמיש שפיר ואי משום נדה דלאו צת כסלו כו' כדלקמן אלא למאן דאמר כו': אלא

שמע אבוהי שקל מנא ונפק לאפיה אמר ליה ליה יונתך נזכרת אכא דאמרי אמר על בעלה פוחתין לה מכתובתה **שבועה** דינרין בשבת ר' יהודה אומר שבועה מרפעיקין עד מתי הוא פוחת עד כנגד כתובתה ר' יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך עד שאם תפול לה ירושה ממקום אחר גובה הימנה וכן המורד על אשתו מוסיפין על כתובתה שלשה דינרין בשבת ר' יהודה אומר שלשה מרפעיקין: **גב' מורדת** ממאי רב הונא אמר רב הונא אשתו בשלמא למ"ד מתשמיש לחיי אלא אומר דמלאכה מי מושוועבד לה אין באומר איני זן ואיני מפרנס **והאמר רב האומר איני זן ואיני מפרנס יוציא ויתן כתובה ולא לאמלוכי ביה בעי: מיתבי** לי ארוסה ונשואה ואפי' נדה ואפילו חולה יאופי' שומרת **יבם** (בשלמא למאן דאמר ממלאכה שפיר אלא למאן דאמר מתשמיש נדה בת תשמיש היא אמר לך "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו איכא דאמרי) בשלמא למאן דאמר מתשמיש **היינו דקתני חולה**

תורה אור השלם. יודע ורבי דיקניש נפש בהמות ורבי רשעים אבוקר: משלי י ב

הגהות הב"ח

(א) תו"ה פותחין כו'. נ"ב ותימה דהא האי ע"פ שלנו אינו אלא כבודת משמשי ויביטוינו לא קאמר אלא למורדת ממלאכה:

מוסף רש"י

אמרה להו יודע צדיק נפש בהמה. מה נהמו ונני בימי ארבעים וחמשי י"ב י"ח איש דלמתי וחמשי הוה ידע דר' עקיבא הוה ואלמנה ליה דלא מתיבא דלא בעייה וא"ת דאמרי דלא הוה ידעיה אלא הכי קא אמרה לדליק לא ממה לאמרי נדרים ג.:

תוספות ר"ד

פוחת המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה ז' דינרים בשבת ר"י אומר שבועה מרפעיקין ועד כמה הוא פוחת והולך עד כנגד כתובתה ר"י אומר לעולם הוא פוחת והולך שמה תפול לה ירושה ממקום אחר ויחזור ייגבה ממנה. וכן המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובתה ג' דינרים בשבת ר"י אומר שלשה מרפעיקין פ"י המורדת על בעלה מתשמיש שאינה רוצה להוקף לו קסוה כמיסיה לפוחת מכתובתה ז' דינרים בשבת ומרויח הבעל שפיק אם תרצה ואם קרפ הבעל נתן לה גט בחזן ימי מרה נתון לה כל כתובתה חוץ לפסדת זה שאנייה מפסדת במרה לא ובגזר שאינה תובעת גירושין אלא שכתובתה לצערו כדאמרינן לקמן אבל אם תבעת גירושין נתון לה גט ומפסדת כל כתובתה מיד והוא שיתרו בה ויודיעוה כי תפסיד כל כתובתה מפני שחובעת גט